

7. Рябчун Г., Мельник Т. Соціальні медіа як платформа для практики іноземних мов учасників освітнього процесу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. С. 396-401.
8. Терно С. Критичне мислення: методи та стиль навчання. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2019. С. 183-189.
9. Branden T., Camarda A., Mercier M. et. al. Creativity, Critical Thinking, Communication, and Collaboration: Assessment, Certification, and Promotion of 21st Century Skills for the Future of Work and Education. *Journal of Intelligence*. 2023. <https://doi.org/10.3390/jintelligence11030054>
10. Facione P. Critical Thinking: A Statement of Expert Consensus for Purposes of Educational Assessment and Instruction. *Insight Assessment*. 1998. 21 P.
11. Jiménez M., & Gutiérrez C. Engaging English as a Foreign Language Students in Critical Literacy Practices: The Case of a Teacher at a Private University. *Profile: Issues in Teachers' Professional Development*, 21(1). 2019. P. 91-105
12. López Padilla, R., Rodríguez Alegre, L., Ramos Pacheco, H., y Ramos Pacheco, R. L. Disposición al pensamiento crítico en estudiantes universitarios. *Revista Venezolana de Gerencia*, 27(98). 2022. 831-850.

Микола Солтус,
здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр» ФПППО
Науковий керівник – доц. Гарбар Ж.В.

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ У РОБОТІ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап розвитку освіти вимагає від адміністрації закладу загальної середньої освіти оперативності та гнучкості. В умовах дистанційного навчання та воєнного стану хмарні технології стали не просто додатком, а критичною інфраструктурою для виживання та функціонування школи.

Хмарні сервіси (Cloud Computing) – це інструменти збереження та обробки даних на віддалених серверах, що забезпечують спільний доступ до інформації в режимі реального часу з будь-якого пристрою.

Р. Моцик, Н. Коломієць та О. Ящук зазначають, що хмарні сервіси в освітньому процесі – це інноваційні цифрові технології, що сприяють реалізації педагогічних концепцій конструктивізму, когнітивізму, персоналізованого навчання та відкритої освіти [1, с. 161].

М. Шишкіна розглядає хмарні технології як перспективні технології розвитку систем електронного навчання та пропонує їх використовувати для автоматизації управління певними навчальними курсами, а також для поліпшення доступності, індивідуальності та якості освітніх послуг [4].

У рекомендаціях Національного інституту стандартів і технологій (NIST) зазначається, що хмарні технології – це модель забезпечення повсюдного і зручного доступу на вимогу через мережу до спільної бази даних обчислювальних ресурсів, що підлягають налаштуванню і які можуть бути оперативно надані з мінімальними управлінськими затратами і зверненнями до провайдера [5].

Google Workspace for Education та Microsoft 365 є головними конкурентами на ринку освітніх технологій. Хоча обидва пакети пропонують хмарне сховище, інструменти для документів та відеозв'язок, вони мають різну філософію використання.

Google Workspace for Education та Microsoft 365 – це комплексні хмарні екосистеми, які повністю перекривають потреби сучасної шкільної адміністрації. Google Workspace приваблює своєю легкістю, оскільки всі інструменти працюють безпосередньо у браузері. Його ядром є Google Classroom, де завуч може контролювати освітній процес, переглядаючи завдання та матеріали вчителів. Використання спільних Google-таблиць дозволяє адміністрації створити «живий» розклад або план заходів, де зміни відображаються миттєво у всіх користувачів. Google Диск стає централізованим архівом для наказів та методичок, до яких директор має доступ навіть зі

смартфона, а Google Форми допомагають за лічені хвилини зібрати статистику від батьків чи вчителів.

З іншого боку, Microsoft 365 пропонує глибшу інтеграцію для системного менеджменту. Ключовий інструмент тут – Microsoft Teams, який поєднує в собі чати, відеоконференції та файлове сховище, створюючи єдиний цифровий простір для всієї школи. На відміну від Google, Microsoft дає можливість працювати з потужними настільними версіями програм, як-от Word чи Excel, що важливо для складної звітності та форматування офіційних документів. Система OneNote дозволяє завучу створити інтерактивну методичну книгу закладу, а інструмент Planner допомагає розподіляти завдання між працівниками та відстежувати дедлайни. Microsoft також виграє в питаннях кібербезпеки та управління обліковими записами через систему Azure, що важливо для великих ліцеїв із сотнями користувачів.

В табл. 1 наведено порівняння Google Workspace for Education та Microsoft 365 для адміністрації закладу загальної середньої освіти.

Під час карантинів чи воєнного стану хмарні платформи перетворюються на «віртуальну школу», де адміністрація виконує роль головного диспетчера. Використання Google Meet або Microsoft Teams дозволяє проводити не лише уроки, а й повноцінні педагогічні ради та наради при директорові, зберігаючи керованість колективом. Дистанційний формат потребує особливого контролю, тому завучі використовують спільний доступ до електронних журналів та планів-конспектів, щоб бачити реальний стан викладання в кожному класі, не виходячи з дому. Крім того, хмарні сховища забезпечують безперервність навчання: якщо вчитель не має світла чи зв'язку, завуч може оперативнo надати доступ до його навчальних матеріалів іншому педагогу на заміну. Це створює єдину базу знань, яка не залежить від фізичної присутності людей у будівлі закладу загальної середньої освіти.

Порівняння Google Workspace for Education та Microsoft 365 для
адміністрації закладу загальної середньої освіти

Характеристика	Google Workspace	Microsoft 365
Складність	Легка (інтуїтивна)	Середня (потребує навчання)
Головний інструмент	Google Classroom	Microsoft Teams
Робота з текстом	Google Docs (базовий)	MS Word (професійний)
Офлайн доступ	Обмежений	Повний (через встановлені програми)
Аналітика	Базова	Глибока (Power BI)

Адміністрація закладу загальної середньої освіти використовує хмарні сервіси не лише як сховище файлів, а як цілісну екосистему для стратегічного та оперативного менеджменту.

Основні напрями використання сервісів адміністрацією закладу загальної середньої освіти:

1. Організація єдиного інформаційно-освітнього простору. Це створення цифрового «двійника» школи. Адміністрація формує чітку структуру папок та прав доступу, де кожен вчитель має свій сектор, а директор – повний огляд. Це дозволяє позбутися передачі інформації на флешках чи через особисту пошту. Усі накази, положення, інструкції з охорони праці та методичні рекомендації зберігаються в актуальному стані в одному місці, що виключає ризик використання застарілих версій документів.

2. Моніторинг та контроль якості освіти в реальному часі. Адміністрація закладу загальної середньої освіти отримує можливість «невидимого контролю». Замість того, щоб фізично заходити на кожен урок, завуч може приєднатися до будь-якої відеоконференції або переглянути Google Classroom вчителя: чи вчасно викладені матеріали, чи є зворотний зв'язок із учнями, як оцінюються роботи. Аналітичні додатки (наприклад, Google Sheets із налаштованими формулами) дозволяють автоматично зводити звіти про

успішність класів, малювати графіки динаміки навчання та виявляти предмети, де результати учнів знижуються.

3. Автоматизація кадрового менеджменту та методичної роботи. Хмарні сервіси спрощують атестацію та підвищення кваліфікації. Адміністрація закладу загальної середньої освіти може створити «Електронний портфоліо вчителя» у формі спільної папки або сайту, куди педагог протягом року додає сертифікати, розробки та фото з уроків. Це робить процес атестації прозорим і менш трудомістким. Також за допомогою хмарних календарів планується графік відпусток, замін уроків та методичних нарад, що допомагає уникнути накладок у розкладі.

4. Стратегічне планування та колективна розробка проєктів. Розробка освітньої програми закладу загальної середньої освіти або плану розвитку на 5 років зазвичай потребує зусиль усієї команди. Хмарні документи дозволяють робочим групам працювати над одним файлом одночасно. Директор закладу загальної середньої освіти може залишати коментарі, ставити завдання конкретним виконавцям прямо в тексті документа та відстежувати історію змін. Це перетворює підготовку планів із бюрократичного процесу на реальну командну роботу.

5. Ефективна комунікація та зовнішні зв'язки. Адміністрація закладу загальної середньої освіти використовує хмари для побудови довіри з батьками та громадою. Через Google Forms проводяться опитування щодо якості харчування, безпеки в школі чи вибору факультативів. Хмарні сервіси також дозволяють створювати динамічні дашборди для засновників (громади) або сайту школи, де в реальному часі відображається інформація про використання коштів, наповнюваність класів чи досягнення закладу загальної середньої освіти.

6. Управління ресурсами та безпекою. За допомогою хмарних інструментів адміністрація закладу загальної середньої освіти веде облік матеріальних цінностей (комп'ютерів, підручників, кухонного обладнання). У разі будь-яких перевірок або необхідності інвентаризації, дані завжди під рукою. Більше того,

у сучасних умовах хмари є інструментом безпеки: плани евакуації, алгоритми дій під час повітряних тривог та списки учнів у сховищах доступні відповідальним особам з будь-якого пристрою.

В табл. 2 узагальнено основні напрями використання хмарних сервісів у діяльності адміністрації закладу загальної середньої освіти:

Таблиця 2

Основні напрями використання хмарних сервісів у діяльності адміністрації закладу загальної середньої освіти

Напрямок діяльності	Конкретні інструменти та дії адміністрації	Результат для закладу
Документообіг та планування	Спільне редагування річного плану, наказів та розкладу в Google Docs/Sheets. Використання Google Calendar для координації нарад	Відсутність дублювання файлів, оперативний доступ до актуальних документів 24/7
Моніторинг якості освіти	Аналіз електронних журналів, відвідування онлайн-уроків у Meet/Teams, автоматичний збір звітів про успішність у таблицях	Прозорість освітнього процесу та можливість швидкого реагування на проблеми в навчанні
Кадрова та методична робота	Створення цифрових портфоліо вчителів, спільні папки з методичними розробками, онлайн-атестація педагогів	Спрощення процедури атестації та систематизація кращого педагогічного досвіду закладу
Комунікація та зворотний зв'язок	Опитування батьків та вчителів через Google Forms. Проведення віртуальних педрад та батьківських зборів у Zoom/Meet	Швидке прийняття рішень на основі реальної думки колективу та батьківської громади
Оперативне управління (CRM)	Використання сервісів для розподілу завдань між заступниками (Microsoft Planner, Google Keep), контроль дедлайнів виконання доручень	Підвищення виконавчої дисципліни та чіткий розподіл зон відповідальності
Збереження даних та безпека	Формування хмарного архіву закладу (статут, ліцензії, особові справи) з розмежуванням прав доступу	Захист критичної інформації від втрати та можливість швидкого відновлення документів

Табл. 2 демонструє трансформацію традиційного менеджменту в цифровий формат, де ключовими перевагами є мобільність, прозорість та автоматизація.

Використання хмарних сервісів дозволяє адміністрації закладу загальної середньої освіти відійти від паперової бюрократії на користь стратегічного управління, де контроль стає не лише інструментом перевірки, а механізмом підтримки та розвитку педагогічного колективу.

Використання хмарних технологій дозволяє закладу загальної середньої освіти значно економити бюджетні кошти, оскільки школа позбавляється потреби купувати дорогі фізичні сервери та оплачувати послуги з їхнього системного адміністрування. Освітні пакети від Google та Microsoft надаються школам безкоштовно, що автоматично забезпечує заклад легальним програмним забезпеченням і знімає ризики використання піратських копій. Окрім цього, цифровізація документообігу різко знижує витрати на папір, фарбу для принтерів та ремонт копіювальної техніки, адже більшість внутрішніх наказів, звітів та оголошень переходить в електронний формат. Робочий час адміністрації закладу загальної середньої освіти також стає фінансовим ресурсом, який оптимізується завдяки автоматичному збору статистики: те, що раніше завуч робив вручну годинами, тепер зводиться у таблиці за лічені секунди.

Разом із фінансовою вигодою постає питання цифрової етики, яка є фундаментом здорового мікроклімату в колективі. Управління через хмари не повинно перетворюватися на цілодобовий контроль, тому адміністрація має впроваджувати правила «цифрової гігієни». Це включає дотримання часових меж у робочих чатах, аби повідомлення не надходили вчителям пізно ввечері чи у вихідні, та культуру конструктивних коментарів у спільних документах замість мовчазного редагування чужої роботи. Професійна етика також вимагає від директора та завучів поваги до приватності вчителів під час відеоконференцій та захисту персональних даних учнів від витоку в мережу. Лише за умови поєднання економічної доцільності з високою культурою спілкування хмарні сервіси стають ефективним інструментом розвитку, а не додатковим тягарем для освітян.

Успішна інноваційна діяльність адміністратора закладу загальної середньої освіти полягає не лише у виборі якісного програмного забезпечення, а й у вмінні передбачити ризики його впровадження. Це зумовлює потребу розглянути найбільш поширені помилки, які стають бар'єрами на шляху до цифрової трансформації закладу загальної середньої освіти.

Типовою помилкою керівників є впровадження хмарних платформ без попереднього навчання персоналу та роз'яснення переваг, що спричиняє сприйняття інновації як додаткового бюрократичного навантаження. Часто адміністрація не створює єдиної корпоративної політики, через що вчителі продовжують використовувати різні розрізнені месенджери та особисті пошти, руйнуючи цілісність цифрового простору закладу загальної середньої освіти. Серйозною проблемою стає також ігнорування питань безпеки, коли акаунти створюються хаотично, а доступ до конфіденційних даних учнів не обмежується, що створює ризики зламу системи. Крім того, директори нерідко використовують хмари лише для посилення контролю та моніторингу, забуваючи про інструменти підтримки та полегшення роботи педагогів, що в результаті демотивує колектив і викликає активний опір будь-яким подальшим змінам.

Щоб мінімізувати ризики та виправити типові помилки, керівнику закладу загальної середньої освіти варто впроваджувати конкретні управлінські рішення, що базуються на принципах поступовості та підтримки. По-перше, замість одномоментного переходу на нову платформу, доцільно запровадити пілотний проєкт для невеликої групи ініціативних вчителів («цифрових амбасадорів»), які стануть прикладом та консультантами для решти колективу. По-друге, адміністрація закладу загальної середньої освіти має розробити та затвердити єдиний «Цифровий протокол закладу», який чітко визначає, які типи повідомлень надсилаються в хмарні сервіси, а які – в месенджери, і встановлює заборону на розв'язання робочих питань у неробочий час.

Крім того, ефективним рішенням є відмова від карального контролю на користь стимулюючого моніторингу. Директор може запровадити систему

«цифрових бонусів» або враховувати активність у використанні хмарних інструментів під час щорічного преміювання чи розподілу надбавок за складність у роботі. Для подолання технічного страху доцільно організувати серію коротких практичних воркшопів за принципом «рівний-рівному», де успішні педагоги діляться лайфхаками роботи в Google Workspace чи Teams. Нарешті, важливою управлінською дією є офіційне призначення відповідального за кібербезпеку (адміністратора домену), що знімає з рядових вчителів страх зробити помилку і призвести до технічного збою в системі закладу загальної середньої освіти.

Ефективне впровадження хмарних сервісів у навчальну діяльність вимагає не лише технічної готовності, а й цілісного підходу, що охоплює педагогічні, організаційні та технічні умови. Саме збалансоване поєднання цих трьох компонентів забезпечує успішну інтеграцію хмарних технологій у систему освіти та перетворення їх з інструментів підтримки навчання на засоби повноцінної цифрової трансформації освітнього середовища [2; 3].

Впровадження хмарних сервісів у практику управління сучасним закладом загальної середньої освіти є не просто технологічною вимогою, а стратегічною необхідністю для забезпечення якості освітнього процесу в умовах турбулентності. Використання таких платформ, як Google Workspace for Education та Microsoft 365, трансформує традиційну модель менеджменту, роблячи її більш мобільною, прозорою та економічно ефективною. Основна перевага хмарних інструментів полягає у можливості створення єдиного цифрового простору, де комунікація, документообіг та контроль за результатами навчання відбуваються в режимі реального часу, незалежно від фізичного розташування учасників. Це значно спрощує аналітичну діяльність адміністрації закладу загальної середньої освіти та дозволяє оперативно приймати управлінські рішення на основі точних даних.

Водночас успіх інноваційних процесів залежить не лише від технічних характеристик обраного сервісу, а й від готовності керівника долати соціально-психологічні бар'єри та уникати типових управлінських помилок. Ефективна

цифровізація закладу загальної середньої освіти можлива лише за умови системного підходу, що включає фахове навчання педагогічного колективу, дотримання норм цифрової етики та забезпечення кібербезпеки даних.

Список використаних джерел

1. Моцик Р., Коломієць Н., Ящук О. Використання хмарних сервісів у створенні ефективного цифрового освітнього середовища. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2025. № 38. С. 157–170. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2025-38-157-170>
2. Пасічник О.М. Інструменти Google Workspace у змішаному навчанні: досвід, проблеми, перспективи. *Вісник Київського університету імені Бориса Грінченка. Серія: Педагогіка*. 2023. № 1 (45). С. 98–106.
3. Шишкіна М.П. Хмароорієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. Т. 37. № 5. С. 66–80.
4. Яремко С.І., Новицький Р.В. Розробка критеріїв захищеності інформаційних ресурсів в системах управління навчанням. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. № 1 (338). С. 252–258.
5. The NIST Definition of Cloud Computing. Recommendations of the National Institute of Standards and Technology (n.d.). Available from: <http://csrc.nist.gov/publications/nistpubs/800-145/SP800-145.pdf>

**Юлія Сорочан, Маша Скупа,
здобувачки ступеня вищої освіти «бакалавр» ФФВіС,
Науковий керівник – доц. Давидюк М.О.**

КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ПОДОЛАННЯ ВЕСТИБУЛЯРНИХ ПОРУШЕНЬ ТА РОЗВИТКУ РІВНОВАГИ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Актуальність дослідження. Потужні трансформації в освітніх системах різних країн, що відбуваються нині в глобальному масштабі, змінюють фокус